

Polské šlechtění se představuje

Společnost Šlechtění rostlin Smolice s. r. o. (Hodowla Roślin Smolice, Sp. z o. o.; HR Smolice) patří mezi významné polské šlechtitelské firmy. Zabývá se zvláště šlechtěním kukuřice, v letošním katalogu nabízela celkem 42 hybridů. Zhruba třicet z nich představila koncem srpna na polním dnu nedaleko svého sídla. Mezi další plodiny, které šlechtí, patří pšenice, ječmen, žito, řepka a luskoviny. Zabývá se také výrobou osiva.

David Bouma

Jako hlavní šlechtitel společnosti působí prof. dr. hab. Józef Adamczyk, který je také vedoucím odboru šlechtění kukuřice. Konstatoval, že HR Smolice patří v celosvětovém měřítku mezi středně velké firmy. Velký výnosový potenciál kukuřice se snaží využít pomocí klasických metod šlechtění – křížení a selekce. Stejně jako jiné šlechtitelské společnosti využívají pro urychlení šlechtitelského cyklu zimní školky v Mexiku. Jejich pracovníků návštěv si prof. Adamczyk velmi cení. Jak prozradil, mnohdy se tam setkává s mnoha dalšími lidmi, kteří se zabývají šlechtěním kukuřice. Kromě jiného se tak dozví informace, které nejsou veřejně publikované, a domluví se na vzájemné spolupráci. Spolupracuje samozřejmě i se šlechtitelskými společnostmi v Evropě, včetně českých a slovenských.

Prof. dr. hab. Józef Adamczyk
Foto David Bouma

registovaných odrůd kukuřice a jednu registrovanou odrůdu prosa. Jak ale dodal, pokud by se připočetly i odrůdy, kde má částečné autorství, bude jich mít na kontě celkem 115.

czyk upozornil, že linie, které kvetou o sedm až deset dní později, mají někdy nižší sklizňovou vlhkost.

Plocha kukuřice vzrostla

Ředitel společnosti Władysław Poślednik konstatoval, že se v Polsku kukuřice pěstuje přibližně na 1,1 mil. ha, podíl pro silážní a zrnovou je shodný. Před rokem 2012 byla plocha nižší, kolem 700 tis. ha, ale zvýšila se poté, co vymrzlo zhruba pět milionu hektarů ozimů. Nárůst zaznamenala zvláště zrnová kukuřice. To vedlo podle Władysława Poślednika k tomu, že se smolické šlechtění, zaměřené především na silážní hybridy, začalo více věnovat zrnovým materiálům. Dodal také, že na polském trhu s ovšem kukuřice mají 30% podíl, především díky tomu, že nabízejí výkonné a přitom cenově přístupné odrůdy. Výrobu osiv zabezpečují jednak ve Smolicích, jednak ve spolupráci se smluvními partnery na dalších místech.

Firma se zaměřuje na šlechtění hybridů s FAO 200 až 280, což vyhovuje celému Polsku. Oblast Smolic (Velkopolské vojvodství) má jedny z nejlepších klimatických podmínek pro kukuřici v celém Polsku, upozornil Władysław Poślednik. Dodal, že zemědělci dosahují výnosu zhruba 50 až 70 t/ha zelené hmoty (v závislosti na srážkách), výnosy zrna se pohybují v rozmezí 8 až 12 t/ha. V jejich oblasti je průměrný úhrn ročních srážek 550 mm. V posledních letech jich ale ubývá, semenářské porosty tedy musejí zavlažovat. Problematický je především červenec, kdy dochází k opylování kukuřice.

Šlechtěním a výrobou osiva kukuřice, pšenice, ječmene, žita, řepky a luskoviny se společnost zabývá od roku 1951. Obhospodařuje kolem 5000 ha, zaměstnává 260 pracovníků, z toho 80 se věnuje přímo šlechtění rostlin. Osiva prodávají do Německa, Francie nebo Nizozemska, ale také do České republiky. Mezi jejich zákazníky patří i země východní Evropy – Rusko, Bělorusko a Ukrajina. Šlechtění rostlin Smolice patří do polským státem vlastněné skupiny IHAR (Instytut Hodowli i Aklimatyzacji Roślin – Państwowy Instytut Badawczy; Institut šlechtění a aklimatizace rostlin – Národní institut pro výzkum).

Zastoupení i v tuzemsku

V registračních zkouškách COBORU (Centralny ośrodek badania odmian roślin uprawnych), což je polská obdoba českého Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského, se smolické kukuřice umísťují na předních pozicích i ve velké konkurenci zahraničních firem, uvedl Ing. Ivo Jůn, Eurocorn, který tyto polské hybridy v České republice zastupuje. Dodal, že převážnou většinu osiva Eurocorn produkuje v tuzemsku, na jižní Moravě u smluvních pěstitelů, zkušených množitelů osiva kukuřice.

V letošním roce nabízí pět hybridů z HR Smolice, čtyři na záklá-

Polní den se smolickými hybridy

Foto David Bouma

dě Společného katalogu odrůd druhů zemědělských rostlin. Zbývajícím materiálem je letos na jaře registrovaný Legion, u kterého Eurocorn uvádí FAO 260 pro zrna a 280 pro siláž. K produkci zrna je podle společnosti vhodný pro obilnářskou oblast, co se týče siláže a využití na bioplyn doporučuje obilnářskou a řepařskou oblast. Dodává, že rostliny jsou vysoké, s erektivním postavením listů a stay-green efektem. Zdůrazňuje také vysokou odolnost vůči chladu a suchu. „V sortimentu středně raných silážních hybridů kukuřice, registrovaných v České republice, se Legion řadí k absolutní špičce a řada

českých a moravských zemědělců již pěstuje Legion na svých polích,“ uvedl Ing. Jůn. Za nadějnou novinku považuje také hybrid Kanonier, u kterého očekává, že letos dokončí registrační zkoušky Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského. Hybrid má FAO 230 pro zrna a 240 pro siláž a podle Ivo Jůna byl již v Polsku registrován na zrna. V České republice se zkouší na siláž, v pokusech dosáhl 105,7% výnosu zelené hmoty.

Ivo Jůn také uvedl, že dříve působil u velkých zahraničních osivářských firem Pioneer Hi-Bred a KWS a v roce 1993 začal jako první člověk v ČR aktivně

působit v registraci nových zahraničních odrůd kukuřice, včetně jejich prodeje a propagace. „Dlouholeté zkušenosti a znalost kukuřičného osivářského prostředí nyní využívám ve vlastním podnikání. Smolické kukuřice se plně vyrovnají zahraničním a výroba osiva v České republice znamená práci a zisk pro zemědělce – množitele. Současná cenová krize téměř všech zemědělských komodit nutí české zemědělce k maximálním úsporám. Nabídka osiv špičkových hybridů kukuřice za příznivé ceny je tedy jednou z cest, jak zvýšit rentabilitu pěstování kukuřice,“ dodává Ing. Ivo Jůn.

■ Klíčové informace

- Šlechtění rostlin Smolice s. r. o. má v Polsku 30% podíl na trhu osiv kukuřice.
- V tuzemsku je ze smolického šlechtění registrován hybrid Legion a očekává se registrace hybridu Kanonier.
- V Polsku je zhruba 1,1 mil. ha oseto kukuřičí.

telkými společnostmi v Evropě, včetně českých a slovenských.

Potřeba je zkušenost i štěstí

Profesor Adamczyk uvedl, že každoročně vysévají na dvou místech 7000 až 8000 linií a z nich vybírají 10 až 15% slibných. Velké množství vyséva-

Jak prof. Adamczyk uvedl, snaží se sledovat světové trendy ve šlechtění kukuřice a modifikovat je pro místní podmínky. Během testování rodičovských linií například vysévá v hustotě o 50% vyšší, než je běžné. Při nedostatku srážek se tak lépe projeví suchovzdornější materiály, sleduje se tak i odolnost vůči poléhání.

Ing. Ivo Jůn u hybridu Legion

Foto David Bouma

ných linií je potřeba kromě jiného také proto, že o úspěchu nerozhoduje jen talent šlechtitele, ale také štěstí; možných kombinací genů je totiž mnoho. Józef Adamczyk prozradil, že se šlechtění věnuje celý život a do smolické společnosti nastoupil v roce 1974. Od té doby vyšlechtil 92

Tolerance vůči chladu se zase projevuje při co nejčasnějších výsevech. Zaměřují se také na to, aby měli stay-green genotypy.

Dalším důležitým znakem, který sledují, je ranost, a to na základě termínu kvetení. Nemusí to ale nutně vypovídat o vhodném termínu sklizně. Profesor Adam-

inzerce

LEGION

VŽDY V ČELE

FAO zrna 260
FAO siláž 280

www.eurocorn.cz

103,2 %
VÝNOS SUCHÉ HMOTY
ÚKZÚZ 2014

105,5 %
VÝNOS ZELENÉ HMOTY
ÚKZÚZ 2014

87,2 T/HA
VÝNOS ZELENÉ HMOTY
MECHANICE ÚKZÚZ 2014

14,1 T/HA
VÝNOS SUCHÉHO ZRNA
ZD UNČOVICE 2014